

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет журналістики

Кафедра журналістики та нових медіа

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ ФІЛЬМ «ОДИН ШАНС НА ДІМ»

Здобувача першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
групи ЖУРБ-2-21-4.0д.
галузі знань 06 Журналістика
спеціальності 061 Журналістика
освітньої програми 061.00.01
Журналістика
Хижняк Марія Русланівна

Використання чужих ідей,
результатів і текстів
мають посилання на відповідне
джерело

(підпис студента) (ініціали, прізвище)

Науковий керівник:
Ангелова М.С.,
старший викладач кафедри
журналістики і нових медіа

Розширена шкала _____

Кількість балів: ____ Оцінка: ECTS _____

Допускаю до захисту перед ЕК

І.В. Погребняк,

завідувач кафедри журналістики та нових
медіа

Голова комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

(підпис) (ініціали, прізвище)

(підпис) (ініціали, прізвище)

м. Київ – 2025 рік

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

- 1.1. Обґрунтування актуальності документального фільму «Один шанс на дім»
- 1.2. Мета і завдання роботи кваліфікаційної роботи.
- 1.3. Перелік методів здійснення творчого пошуку.

II. ТВОРЧИЙ АНАЛІЗ ТА РОЗРОБКА ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ФІЛЬМУ «ОДИН ШАНС НА ДІМ»

- 2.1. Ідея та концепція фільму
- 2.2. Тематика та проблематика
- 2.3. Аналіз проблеми безпритульних тварин в Україні
- 2.4. Діяльність Patron Pet Center
- 2.5. Характеристика цільової аудиторії
- 2.6. Структура та драматургія
- 2.7. Технічні та творчі рішення
- 2.8. Висновок.

III. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

IV. ДОКУМЕНТАЦІЯ

V. АНОТАЦІЯ

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1 Обґрунтування актуальності документального фільму «Один шанс на дім»

У сучасному суспільстві проблема безпритульних тварин стає все більш нагальною. Тисячі собак і котів опиняються на вулицях через безвідповідальне ставлення людей, відсутність контролю за їхнім розмноженням та недостатню підтримку з боку держави. Документальний фільм «Один шанс на дім» спрямований на висвітлення цієї проблеми, розповідаючи реальні історії тварин та людей, які присвятили себе їхньому порятунку.

Кількість бездомних собак і котів постійно зростає. Основними причинами цього є відмова власників від тварин, недостатня інформованість про важливість стерилізації та низький рівень контролю за розмноженням. Відсутність державних програм підтримки призводить до того, що велика частина цих тварин залишається без допомоги, змушена виживати на вулиці, стикаючись із голодом, хворобами та жорстокістю людей.

Окрему увагу варто приділити впливу війни на ситуацію з безпритульними тваринами. Військові дії змушують тисячі людей залишати свої домівки, часто без можливості забрати домашніх улюбленців. Багато тварин залишаються на територіях бойових дій, потрапляють під обстріли або гинуть від голоду та холоду. В умовах війни притулки для тварин опиняються у ще більш критичному становищі — їм бракує фінансування, медикаментів і їжі, а евакуація з небезпечних зон стає справжнім викликом.

Притулки для тварин відіграють важливу роль у розв'язанні цієї проблеми. Вони надають безпритульним тваринам тимчасовий притулок, медичну допомогу та можливість знайти новий дім. Проте більшість таких установ стикається з постійними труднощами: нестачею фінансування, браком волонтерів та обмеженими можливостями для догляду за великою кількістю тварин. Фільм

«Один шанс на дім» висвітлює ці виклики та закликає суспільство підтримати притулки, адже без них ситуація може стати ще гіршою.

Щоб зменшити кількість безпритульних тварин, необхідно змінити ставлення суспільства до цієї проблеми. Фільм сприяє формуванню культури відповідального володіння тваринами. Він наголошує на важливості стерилізації як способу контролю чисельності бездомних тварин, а також популяризує ідею адопції замість купівлі. Коли люди усвідомлюють, що можуть врятувати життя тварині, їхнє ставлення до проблеми змінюється.

Домашні тварини позитивно впливають на життя своїх власників, допомагаючи боротися зі стресом, депресією та самотністю. Для багатьох людей собака або кіт стає справжнім другом і членом сім'ї. У час війни ця підтримка набуває ще більшого значення — емоційний зв'язок із тваринами допомагає пережити втрати, зберегти людяність та відчуття любові у найтемніші моменти.

Документальний фільм «Один шанс на дім» є важливим соціальним проєктом, що звертає увагу на проблему безпритульних тварин і мотивує суспільство до активних дій. Він допомагає змінити свідомість людей, спонукає до відповідального ставлення до тварин і сприяє підтримці притулків. У контексті війни ця тема стає ще більш болючою та актуальною. Фільм може стати рушійною силою у вирішенні однієї з найважливіших гуманітарних проблем сучасності.

1.2. Мета і завдання роботи кваліфікаційної роботи.

Мета - створення документального фільму, який приверне увагу суспільства до проблеми безпритульних тварин, популяризує відповідальне ставлення до них і сприятиме підтримці притулків та волонтерських ініціатив.

Завдання:

1. Дослідити проблему безпритульних тварин у містах, її причини та наслідки.

2. Висвітлити роботу притулків та волонтерських організацій у порятунку тварин.
3. Розповісти реальні історії врятованих тварин і їхньої адаптації в нових родин.
4. Привернути увагу суспільства до важливості стерилізації та адопції безпритульних тварин.
5. Сприяти формуванню культури відповідального ставлення до домашніх улюбленців.

Основна концепція – показ реальної ситуації з безпритульними тваринами та шляхів її вирішення через призму людських історій.

Місія — змінити ставлення суспільства до безпритульних тварин, привернути увагу до їхніх страждань і надихнути людей на активну участь у вирішенні цієї проблеми.

Об’єкт – безпритульні тварини.

Предмет – процес створення фільму про Patron Pet Center.

1.3 Перелік методів здійснення творчого пошуку.

- **Аналіз літератури та джерел** – дослідження наукових праць, публікацій, статистичних даних та інформаційних матеріалів про проблему безпритульних тварин.
- **Польові дослідження** – відвідування притулків, спостереження за їхньою роботою, аналіз умов утримання тварин та спілкування з працівниками та волонтерами.
- **Інтерв’ювання** – спілкування з експертами, зоозахисниками, ветеринарами, волонтерами та людьми, які взяли тварин із притулків.
- **Документування реальних історій** – зйомка відео та фотографій, фіксація процесу порятунку, лікування та адаптації тварин у нових сім’ях.
- **Художнє осмислення матеріалу** – створення сценарного плану, підбір емоційного та візуального ряду для ефективної подачі інформації.

- **Монтаж та постпродакшн** – відбір найважливіших кадрів, редагування відео, додавання музичного супроводу та графічних елементів для посилення впливу фільму.

II. ТВОРЧИЙ АНАЛІЗ ТА РОЗРОБКА ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ФІЛЬМУ «ОДИН ШАНС НА ДІМ».

2.1. Ідея фільму.

Документальний фільм «Один шанс на дім» розповідає про проблему безпритульних тварин, яка стає дедалі актуальнішою в сучасному суспільстві. Війна в Україні, яка триває з 2014 року й досягла піку своєї руйнівної сили після повномасштабного вторгнення в лютому 2022 року, стала не лише джерелом безпрецедентних людських втрат і трагедій, але й спричинила глибоку та багатовимірну гуманітарну кризу, що торкнулася не лише людей, а й тварин — як домашніх, так і диких. Унаслідок масових евакуацій, системного руйнування цивільної інфраструктури, знищення ветеринарних клінік і притулків для тварин, а також гострої нестачі кормів і засобів медичної допомоги, тисячі тварин опинилися в надзвичайно вразливому становищі, часто залишені напризволяще без найменших шансів на виживання.

Особливо гостро ця проблема проявляється в регіонах, де бойові дії ведуться безперервно, адже саме там, рятуючи власне життя, люди змушені залишати своїх улюбленців, не маючи змоги забрати їх із собою. У багатьох випадках ці тварини не лише гинуть від голоду та холоду, а й стають прямими жертвами артобстрілів та авіаударів. Ще складнішою є ситуація з дикими тваринами, оскільки їхнє природне середовище існування було частково або повністю знищене, що призвело до порушення екосистем, втрати біорізноманіття та значного збільшення кількості поранених або дезорієнтованих особин, які потребують допомоги.

У контексті цих викликів особливої актуальності набуває необхідність скоординованої реакції з боку державних органів, неурядових організацій,

волонтерських ініціатив, а також міжнародної спільноти. Адже питання захисту тварин, особливо в умовах збройного конфлікту, не може розглядатися у відриві від загального комплексу гуманітарної відповідальності, яку несе цивілізоване суспільство. Захист життя і добробуту тварин є не лише проявом етичної свідомості, а й важливою складовою підтримання морального обличчя нації, що бореться за свободу, гідність і людяність.

Ідея фільму полягає в тому, щоб через реальні історії тварин та людей, які рятують їх, привернути увагу до цієї важливої соціальної проблеми. Основною метою є демонстрація того, як кожен може зробити свій внесок у порятунок безпритульних тварин, а також висвітлення важливості стерилізації, адопції та відповідального ставлення до домашніх улюбленців.

Фільм розкриває не тільки складнощі, з якими стикаються тварини, а й реальність роботи притулків для тварин, волонтерів та організацій, які працюють над вирішенням цієї проблеми. Це фільм не лише про страждання бездомних тварин, а й про позитивні зміни, які можуть виникнути завдяки активним діям людей, готових допомогти.

Ідея фільму також спрямована на зміну суспільної свідомості, формування культури відповідального володіння тваринами, підтримку притулків і сприяння популяризації адопції тварин замість їх купівлі.

Концепція фільму

Концепція фільму «Один шанс на дім» будується навколо двох основних напрямків: людських історій та тварин, яким дається «шанс на дім». Центральною темою є пошук надії в складних умовах для тих, хто втратив свій дім, чи то тварини, чи то люди, що ними опікуються.

Ціль концепції

- Показати, що кожне врятоване життя — це вже перемога.
- Донести, що герої — серед нас, і це не гучні постаті, а ті, хто щодня тихо робить добро.

- Надихнути глядача долучитися до допомоги: фінансово, інформаційно, емоційно чи фізично.
- Створити емоційний місток між людиною і твариною, який змінює ставлення суспільства до безпритульності.

Основні сюжетні лінії:

- **Історії врятованих тварин.** У документальному фільмі «Один шанс на дім» важливу частину займають історії врятованих тварин, які потрапили в притулок Patron Pet Center після евакуації з зон бойових дій, таких як Каховська ГЕС, Вовчанськ, Донецьк та Харків. Кожна з цих історій не тільки підкреслює масштаби гуманітарної катастрофи, спричиненої війною, але й відображає силу волі та надію тварин, що пережили неймовірні труднощі, а також сміливість та рішучість людей, які не залишили їх на самоті.

Вибух на Каховській ГЕС став однією з найбільших гуманітарних катастроф для тварин на південь від України. Під час евакуації величезної кількості людей і тварин, багато з них залишалися на руках у людей або в їхніх домівках, де не було можливості утримувати домашніх тварин. Через підлив дамби тварини опинилися у ситуації, де їм загрожувала не тільки відсутність їжі та води, але й небезпека від повеней. У фільмі ми бачимо історії собак і котів, що намагалися вижити у цих жахливих умовах. Одні були знайдені на покинутих територіях, інші були врятовані волонтерами, які ризикуючи своїм життям, евакуювали їх із затоплених територій.

- **Історії людей, які рятують тварин.** Волонтери, працівники притулків та звичайні люди, що вирішують взяти тварину з вулиці, стануть важливими героями фільму. Їхні історії будуть показувати людську доброту, готовність допомогти і змінити світ навколо себе.

Символіка фільму «Один шанс на дім»

Символіка є важливим компонентом будь-якого художнього твору, і документальний фільм «Один шанс на дім» не є винятком. В цьому фільмі використовуються різноманітні символи, які підкреслюють основну тему — важливість надання другого шансу не лише для тварин, але й для людей. Це один із способів наголосити на значенні моральних цінностей, відповідальності, емпатії та взаємодопомоги в сучасному суспільстві. Через ці символи фільм вказує на глибокі соціальні й психологічні питання, що стосуються безпритульних тварин і їхнього взаємозв'язку з людьми.

Шанс є основним мотивом фільму, що пронизує весь сюжет. Термін «шанс» у фільмі виступає як метафора, яка має дві важливі функції: по-перше, це можливість для тварин знайти новий дім і, по-друге, це шанс для людей змінити своє ставлення до тварин і до інших людей. Кожен акт порятунку тварини або її усиновлення є шансом для неї на нове життя, можливістю для неї отримати любов, турботу і безпеку, яку вона не мала до цього. Для людей, які усиновлюють тварину, це шанс побудувати нові емоційні зв'язки, стати відповідальнішими і відчувти глибший зв'язок з природою та іншими живими істотами.

Важливо, що цей шанс має взаємний характер. Тварина надає шанс людині відкрити новий етап у своєму житті, дати йому сенс і емоційну глибину. Тварини в фільмі стають символами безумовної любові, яку можна отримати навіть у найбільш несприятливих умовах. Люди, у свою чергу, також отримують шанс не тільки врятувати когось, але й змінити своє життя, відкривши серце для нового члена родини.

2.2. Тематика та проблематика.

Порушення соціальної теми та психологічний аспект у фільмі

Документальний фільм «Один шанс на дім» став не лише майданчиком для розкриття реальних проблем, що виникають через безвідповідальне ставлення до тварин, але й важливим інструментом для підвищення соціальної свідомості населення. Одна з центральних тем фільму — це питання відсутності

відповідальності за життя тварин, яке, на жаль, залишається недостатньо усвідомленим у багатьох суспільствах, зокрема в Україні.

У фільмі акцентується увага на тому, як безвідповідальне ставлення до тварин сприяє утворенню величезної кількості бездомних собак і котів. Водночас показано важливість стерилізації тварин, як одного з ефективних інструментів для контролю чисельності безпритульних тварин, а також адопції як альтернатива купівлі тварин у розплідниках. Адопція стає важливою темою фільму, оскільки сприяє зміні ставлення до тварин і підтримує ідею того, що замість того, щоб купувати, потрібно рятувати життя.

Фільм також висвітлює проблему відсутності підтримки від держави, що веде до ще більшого ускладнення ситуації з безпритульними тваринами. В Україні, як і в багатьох інших країнах, існує суттєва недостатність ресурсів для ефективної боротьби з цією проблемою на рівні державної політики. Це питання глибше торкається теми соціальної безвідповідальності, коли проблема залишається поза увагою органів влади і не отримує належної підтримки на законодавчому рівні.

Однією з важливих задач фільму є просвітницька робота з населенням. У ньому підкреслюється необхідність більшої інформованості людей про те, як правильне ставлення до тварин може змінити їхнє життя та зменшити кількість бездомних тварин. Важливо, що фільм показує конкретні приклади, коли зміна ставлення до тварин змінює життя як людей, так і самих тварин.

Психологічний аспект

Психологічний аспект фільму є важливим елементом для розуміння проблеми безпритульних тварин, адже більшість людей, навіть якщо чують про це, сприймають проблему як абстрактну. Вони не мають прямого досвіду взаємодії з безпритульними тваринами, не бачать їхніх реальних історій і болю. Таким чином, проблема для багатьох залишається далеким і теоретичним поняттям, яке не викликає глибоких емоцій або мотивації до дії.

Метою фільму є емоційний зв'язок глядача з історіями тварин, які пережили відсутність дому, біль, страх і втрату надії. Через реальні історії тварин, які опинилися на вулиці, глядач отримує можливість побачити тварину не як безлике створіння, а як особистість з власною історією, як жертву людської байдужості або наслідків війни. Це дозволяє проникнути у психологію тварини, зрозуміти її страхи, болі, переживання, що значно глибше відображає реальну картину того, як виглядає життя бездомних тварин.

Фільм не лише розповідає про порятунок тварин, але й дає можливість побачити зсередини, як переживання тварини змінюються на краще, коли її ставлення до людей та середовища навколо починає змінюватися завдяки турботі та підтримці. Це може бути відновлення довіри, психологічне загоєння травм або навіть зв'язок з новими господарями, які подарують новий дім і нове життя.

Психологічний вплив на глядача

Фільм не лише пропагує усвідомлене ставлення до тварин, але й має на меті вплив на психологію глядача. Показ реальних історій порятунку тварин, їхнього поступового відновлення, а також зустрічей з новими господарями дозволяє глядачеві зануритися у цю проблему на глибшому емоційному рівні. Це допомагає зрозуміти, що кожна тварина — це не просто безпритульне створіння, а істота, яка має свій біль, страх, надію і право на новий шанс.

Важливо, що фільм не лише розповідає, але й спонукає до активних дій. Показуючи можливість зміни ситуації через такі маленькі вчинки, як усиновлення тварини, волонтерство чи внески на підтримку притулку, він створює у глядача відчуття, що кожен може зробити свою частку для порятунку життя. Фільм прагне донести ідею, що навіть одна маленька дія може змінити життя тварини. Психологічно це мотивує людей до активної участі у порятунку тварин та зміні їхньої долі.

Освітній компонент фільму: стерилізація та адопція

Одним із найбільш значущих освітніх елементів документального фільму «Один шанс на дім» є питання стерилізації безпритульних тварин, яка постає як один із найефективніших і практичних способів боротьби з перенаселенням тварин на вулицях і в притулках. Ця проблема є гострою для багатьох міст і сіл, де бездомні тварини стають серйозною соціальною проблемою, створюючи численні труднощі для місцевих жителів та організацій, що працюють в сфері захисту тварин.

Стерилізація тварин є важливим кроком у вирішенні цієї проблеми, оскільки вона дозволяє перервати безперервний цикл народження бездомних тварин, що постійно поповнюють лави безпритульних і вкрай погіршують ситуацію. Стерилізація є не лише гуманним методом контролю за чисельністю тварин, але й сприяє зменшенню агресії серед тварин, покращенню їх фізичного і психологічного здоров'я, а також зниженню рівня поширення інфекційних захворювань, що часто передаються під час розмноження. Це дозволяє тваринам мати кращу якість життя, а їхнім господарям — уникнути непередбачених проблем із вихованням та доглядом.

Другим важливим аспектом, який охоплює фільм, є популяризація ідеї адопції тварин з притулків замість купівлі їх у розплідниках або у приватних осіб. Проблема незаконних розплідників є поширеною, оскільки саме вони забезпечують високий попит на тварин, породжуючи комерціалізацію життя тварин, де часто умови їх утримання є жахливими. Тварин у таких розплідниках утримують у тісних і антисанітарних умовах, що спричиняє психічні травми у тварин та підвищує ймовірність передачі хвороб. Показуючи ці негативні аспекти, фільм акцентує на тому, що притулки — це місця, де можна знайти тисячі здорових і щасливих тварин, які вже чекають на свою нову родину.

Притулки часто отримують тварин не тільки від людей, що покинули їх, але й через рятувальні операції, під час яких тварин виводять із жахливих умов. Фільм звертає увагу на те, що адопція з притулку є не лише морально правильним

рішенням, але й суттєво зменшує попит на незаконні розплідники. Таким чином, через успішні історії адопції, фільм показує, як тварини, що потрапили в притулок, можуть знайти люблячих і відповідальних господарів.

Історії таких успішних адопцій є потужним елементом, який допомагає глядачеві зрозуміти, що кожна тварина заслуговує на шанс на щасливе життя, і що цей шанс можна дати, просто відкривши своє серце для тварини з притулку. Це не тільки змінює життя конкретної тварини, але й змінює ставлення людини до тварин, підвищуючи її усвідомленість і відповідальність за їхнє життя.

Фільм також розвінчує міфи, які існують серед людей про тварин з притулків, зокрема про те, що вони є «проблемними» чи «недоглянутими». Це стереотипи, що активно підтримуються недостовірною інформацією. Насправді ж тварини в притулках часто здорові, соціалізовані і вже адаптовані до життя в домашніх умовах. Вони потребують просто нову родину, де їх люблять і піклуються про них, що є значно важливішим за будь-які матеріальні характеристики тварини.

Фільм також звертає увагу на психологічні переваги для людей, які обирають адопцію тварин. Це не лише рятує життя, але й приносить емоційну втіху, оскільки тварини, як правило, щиро вдячні своїм новим господарям за порятунок і любов. Для багатьох людей цей досвід стає незабутнім і змінює їхнє ставлення до світу навколо. Успішні приклади адопцій, представлені у фільмі, дають глядачам не лише надію, але й чітке розуміння, що адопція — це життєвий шанс для тварини і великий подарунок для людини.

Роль людських емоцій та зв'язку з тваринами

Однією з основних концептуальних ліній фільму «Один шанс на дім» є підкреслення важливості емоційного зв'язку між людьми та тваринами, що стає не лише моральним, але й глибоко психологічним аспектом, який змінює життя обох сторін. Для багатьох людей домашні тварини стають не просто істотами, що живуть поряд, але і невід'ємною частиною їхнього життя, джерелом підтримки, радості та емоційної підтримки в складні моменти. У свою чергу, для самих

тварин нові господарі часто стають рятівниками, які дарують шанс на нове життя, повне любові та турботи.

Важливість емоційного зв'язку між людиною і твариною складно переоцінити. Психологічні дослідження показують, що взаємодія з тваринами допомагає людям знизити рівень стресу, тривоги, самотності, а також покращує загальний емоційний стан. В особливості це стосується тих, хто переживає важкі життєві моменти — втрату близьких, проблеми на роботі або в особистому житті. В таких випадках домашня тварина стає своєрідним «психологом» для свого господаря, здатним знімати напругу та бути надійним другом, який не вимагатиме багато і не буде осуджувати. Це особливо важливо для людей, які переживають тривалий стрес або самотність, адже тварини, на відміну від людей, не ставлять ніяких вимог і не оцінюють.

Фільм акцентує увагу на тому, як саме тварини підтримують своїх господарів у найскладніші моменти, і як їхня присутність змінює психологічний стан людини.

Волонтерство у притулках для тварин

Волонтерська діяльність у притулках для тварин є значно глибшим явищем, ніж може здаватися на перший погляд: це не просто рутинна допомога у догляді за бездомними улюбленцями, а багатогранний суспільний феномен, що охоплює цілий спектр етичних, соціальних, психологічних і навіть економічних аспектів функціонування нашого сучасного світу.

Щороку незліченна кількість тварин опиняється на вулицях — вигнанцями через людську байдужість, необдумані рішення чи складні життєві обставини їхніх колишніх власників. Притулки стають для цих істот останньою надією на виживання у світі, де ресурси обмежені, а підтримка часто непослідовна. Однак, навіть за найкращого бажання, можливості таких закладів далеко не безмежні: хронічна нестача фінансування, мінімальна кількість співробітників і постійний тиск часу змушують шукати допомогу ззовні. Саме тут на перший план виходить

волонтерська спільнота — люди, чия самовідданість, жертівність та щире серце стають тією силою, що тримає притулки на плаву.

Волонтери не лише забезпечують базові потреби тварин — годування, прибирання, лікування, вигул та пошук нових домівок — але й виконують значно тоншу і важливішу місію: вони повертають беззахисним істотам віру в добро. Особливого значення набуває їхня праця у реабілітації тварин, які пережили жорстоке поводження чи тривалий період життя в умовах небезпеки та голоду. Відновити довіру таких тварин до людини — процес надзвичайно крихкий, що вимагає безмежного терпіння, ніжності та послідовної турботи, і саме завдяки цим рисам волонтери стають справжніми рятівниками душ.

Крім фізичної допомоги, волонтерство несе в собі важливу місію просвітництва. Активна участь волонтерів у просвітницьких кампаніях спрямована на зміну суспільного світогляду щодо місця тварин у нашому житті: вони наполегливо доносять ідеї відповідального ставлення до утримання улюбленців, необхідності стерилізації як гуманного інструменту боротьби з безпритульністю, а також усвідомленого прийняття рішення перед тим, як взяти тварину до родини. Публічні заходи, виступи у навчальних закладах, кампанії в соціальних мережах — усе це формує нове покоління людей, для яких піклування про братів наших менших стає природною потребою.

Неможливо обійти увагою й глибоко гуманістичний, психологічний вимір волонтерської діяльності. Спілкування з тваринами зцілює душі не лише тварин, але й самих волонтерів: допомагає їм долати емоційне виснаження, відчуття самотності, депресивні стани, даруючи натомість відчуття причетності до великої справи, віру у власні сили і людську доброту. Це унікальне емоційне збагачення розвиває в людині емпатію, чуйність та здатність брати відповідальність за тих, хто сам за себе постояти не може.

Економічна складова волонтерства також має вагоме значення для життєдіяльності притулків. Завдяки допомозі добровольців вдається суттєво

оптимізувати витрати: менше коштів витрачається на найману працю, більше ресурсів спрямовується на медичне забезпечення, харчування, покращення умов проживання тварин. Таким чином, волонтерство стає важливим інструментом ефективного функціонування всієї системи допомоги безпритульним тваринам.

Отже, волонтерська діяльність у притулках — це не просто добрий вчинок; це свідомий життєвий вибір, шлях любові та служіння іншим. Це щоденна невидима праця серцем, яка рятує життя, повертає надію, змінює долі — і, зрештою, будує той світ, у якому хочеться жити всім без винятку — і людям, і тваринам.

2.3. Аналіз проблеми безпритульних тварин в Україні.

Проблема безпритульних тварин в Україні є однією з найбільш болючих соціальних тем, що вимагає комплексного підходу та системного розв’язання. Станом на 2024 рік, ситуація залишається напруженою, особливо у зв’язку з повномасштабною війною, яка загострила гуманітарні виклики, зокрема в сфері зоозахисту.

Масштаби проблеми

За оцінками українських зоозахисних організацій, кількість безпритульних тварин в Україні перевищує 50 000 лише в Києві, а в загальнонаціональному масштабі — понад 1 млн тварин, більшість з яких — собаки та коти. Через війну значна частина власників була змушена евакуюватися без змоги забрати своїх улюбленців, або ж тварини тікали під час обстрілів.

Причини поширення безпритульності

- Відсутність обов’язкової реєстрації та чіпування тварин;
- Низька культура відповідального ставлення до домашніх улюбленців;
- Недостатній рівень стерилізації у приватному та комунальному секторах;
- Військові дії та гуманітарні катастрофи, які призвели до масового покидання тварин;
- Нерозвинена система адопції та державного регулювання утримання тварин.

Соціальні наслідки

- Зростання кількості тварин, які гинуть на вулицях або стають жертвами жорстокого поводження;
- Епідеміологічні ризики (скаженість, паразити тощо);
- Загострення конфліктів у громадах через агресивну поведінку зграї;
- Моральна й етична криза: байдужість до страждання живих істот формує загальну соціальну нечутливість.

Правова відповідальність

За жорстоке поводження з тваринами винні особи несуть адміністративну та кримінальну відповідальність. Зокрема, стаття 89 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачає штрафи від 3 400 грн до 8 500 грн з конфіскацією тварини. Стаття 299 Кримінального кодексу України передбачає обмеження волі на строк від одного до трьох років або позбавлення волі на строк від двох до трьох років з конфіскацією тварини.

Судова практика

Згідно з даними аналітичного порталу «Опендатабот», у 2024 році в Україні було відкрито 178 кримінальних справ за статтею 299 ККУ, що вже перевищує показник за весь попередній рік (175 справ). Це свідчить про зростання уваги правоохоронних органів до проблеми жорстокого поводження з тваринами.

2.4. Діяльність Patron Pet Center.

Однією з ключових локацій документального фільму «Один шанс на дім» є притулок для тварин Patron Pet Center — не просто місце тимчасового перебування покинутих собак і котів, але й справжній осередок надії для тих, хто пережив жорстокість, байдужість або наслідки війни. Це простір, де тварини отримують не лише фізичний притулок, але й шанс на повернення до нормального життя, шанс на нове початок, в якому немає страху та болю. Центр став таким собі притулком не тільки для бездомних тварин, але й символом людської доброти та відповідальності.

Patron Pet Center був заснований з конкретною метою створення безпечного та комфортного простору для тварин, що опинилися в складних життєвих обставинах, незалежно від того, чи стали вони жертвами людської байдужості, чи постраждали внаслідок збройного конфлікту. Його створення стало відповіддю на нагальні проблеми, з якими стикаються тварини, що опиняються на вулиці через відсутність господарів, або через війну, яка руйнує не лише людські долі, але й забирає дах над головою у тисяч тварин.

Центр був спроектований як не просто місце для тимчасового перебування тварин. Його основне завдання — це надання допомоги та лікування тваринам, що пережили стрес, травми або знущання. Притулок також активно співпрацює з волонтерами, організаціями, які займаються захистом тварин, та рятувальними службами, що дає можливість оперативно реагувати на надзвичайні ситуації, пов'язані з евакуацією тварин із небезпечних територій.

Кожна тварина, що потрапляє в Patron Pet Center, проходить первинну медичну діагностику, отримує необхідне лікування, вакцинацію та соціалізацію. Важливим етапом є адаптація до нового середовища, що часто потребує значних зусиль, оскільки тварини, які пережили насильство чи страх, можуть бути дуже закритими та агресивними. Проте з часом і під належним доглядом вони починають довіряти людям, відновлюючи свою природну здатність до дружнього спілкування. Це дуже важливий процес, оскільки для багатьох тварин він є єдиним шансом на повернення до нормального життя в родині.

Окремо варто відзначити роботу волонтерів, які підтримують не лише фізичне, але й емоційне здоров'я тварин. Волонтери — це люди, які готові присвятити час вихову тварин, забезпеченню їм емоційного комфорту і допомозі у соціалізації. Вони є важливою ланкою у процесі повернення тварини до нормального життя, допомагаючи їй адаптуватися до нового середовища та готувати до можливого усиновлення.

Саме в Patron Pet Center тварини, які пережили наслідки війни чи були покинуті, отримують не лише тимчасовий притулок, але й шанс на нове життя — шанс, якого не було б без людської турботи і уваги. І це не лише місце, де тварини можуть залишатися до того моменту, коли знайдуть нову родину, але й центр, де щодня створюються історії порятунку та відновлення.

Центр активно працює з іншими зоозахисними організаціями та притулками, що дозволяє йому оперативно реагувати на проблеми, з якими стикаються безпритульні тварини по всій Україні, особливо в умовах війни, коли кількість тварин, що потребують допомоги, зростає. У таких обставинах важливо, щоб притулок був не лише сховищем для тварин, але й платформою для реабілітації та пошуку нових домівок для них.

Історія заснування

Притулок було засновано у 2022 році, невдовзі після початку повномасштабної війни, яка спричинила масове переміщення населення, руйнування інфраструктури, а також — значне зростання кількості безпритульних тварин. Багато собак і котів були покинуті через евакуацію господарів, загибель людей або знищення їхніх домівок. У цих обставинах виникла потреба не лише в тимчасовому утриманні тварин, а й у створенні простору, який би забезпечив їм повноцінну допомогу та шанс на нове життя.

Patron Pet Center було створено як сучасний центр комплексної допомоги тваринам, що постраждали внаслідок війни, байдужості або жорстокого поводження. Його концепція виходить за межі традиційного розуміння слова «притулок». Це не просто місце, де тварини тимчасово перебувають до моменту адопції, — це простір, де надається повний спектр допомоги: медична (включно з лікуванням, вакцинацією та стерилізацією), емоційна (реабілітація після травм), соціальна (адаптація до взаємодії з людьми).

Особливої уваги заслуговує назва притулку — вона має глибоке символічне значення. Центр названо на честь всесвітньо відомого собаки-сапера Патрона,

який став не лише символом боротьби з небезпекою, а й справжнім національним героєм України. Пес Патрон прославився своєю службою з розмінування територій, став уособленням відданості, безстрашності та служіння людям. Ім'я «Patron» для притулку вибрано не випадково — воно підкреслює ключову ідею: кожна тварина, попри пережите, заслуговує на повагу, захист і другий шанс. Таким чином, притулок несе не лише практичну, але й глибоку моральну місію, спонукаючи до переосмислення людського ставлення до «братів наших менших».

Основна діяльність притулку

- Прийом тварин з зон бойових дій (Каховська ГЕС, Харків, Донецька обл., Вовчанськ тощо).
- Медична допомога, стерилізація, вакцинація, реабілітація.
- Тимчасове утримання тварин в умовах, наближених до домашніх.
- Пошук нових родин, процедура адопції.
- Освітні кампанії: популяризація стерилізації, відповідального ставлення, відмови від купівлі тварин у розплідниках.

Статистичний аналіз діяльності

Загальні показники (станом на квітень 2024 року)

- **Кількість тварин, що пройшли через центр:** понад 939 собак і котів, врятованих із зон бойових дій.
- **Кількість тварин, що знайшли нові домівки:** понад 700 тварин були прилаштовані в нові родини за кордоном.
- **Поточна кількість тварин у центрі:** понад 100 тварин, більшість з яких прибули з прифронтових територій.

Динаміка прийому та прилаштування

- **Щомісячний прийом тварин:** до 80 тварин зі зон бойових дій.
- **Щомісячне прилаштування:** більше половини з прийнятих тварин знаходять нові родини в той самий місяць.

Інфраструктура та умови утримання

- **Кількість вольєрів:** майже 70, з планами розширення до 200.
- **Додаткові послуги:** ветеринарний кабінет, грумінг, зоопсихологічна підтримка, фотостудія для тварин.

Міжнародне співробітництво

- **Країни, куди прилаштовані тварини:** Німеччина, Нідерланди, Італія (Сардинія), Швейцарія.
- **Процес прилаштування:** вакцинація, чипування, підготовка документів, організація перевезення.

2.5. Характеристика цільової аудиторії.

Документальний фільм «Один шанс на дім» орієнтований на широку, але чітко окреслену аудиторію, чутливу до соціальних тем і питань захисту тварин. Цільова аудиторія визначається за соціально-демографічними, психологічними та поведінковими ознаками.

Соціально-демографічні характеристики:

- **Вік:** 18–55 років. Основна частина аудиторії — це молодь та люди середнього віку, які активно споживають інформаційний і соціальний контент.
- **Стать:** переважно жінки (60–70%), оскільки саме вони частіше виявляють емпатію до безпритульних тварин та беруть участь у зоозахисній діяльності.
- **Освіта:** . переважно глядачі з вищою або неповною вищою освітою, які мають критичне мислення та здатні емоційно сприймати складні соціальні теми.
- **Місце проживання:** мешканці обласних центрів, великих і середніх міст України, а також українська діаспора за кордоном.

Основні інтереси аудиторії:

- Захист тварин, волонтерство, допомога безпритульним;
- Документальне кіно та соціально важливі теми;
- Психологія травми й адаптації (у тварин і людей);

- Історії порятунку та другий шанс для живих істот;
- Культура благодійності та гуманні практики;
- Активізм, правозахисні ініціативи;
- Освітні та медіаініціативи, що змінюють суспільство.

Ключові цінності:

- Гуманізм;
- Відповідальність;
- Співчуття;
- Соціальна справедливість;
- Свідоме споживання.

Фільм «Один шанс на дім» орієнтується на глядача, який прагне змінити світ на краще, готовий сприймати емоційні історії порятунку та усвідомлює важливість гуманного ставлення до тварин.

2.6. Структура та драматургія.

В основі документального фільму «Один шанс на дім» лежить лінійно-хронологічна структура з елементами портретної та емоційної драматургії.

Загальна структура фільму:

1. Експозиція

- Коротке знайомство з контекстом: війна, евакуація, проблема безпритульних тварин.
- Архівні кадри з гарячих точок — перші емоції.
- Представлення притулку Patron Pet Center як місця надії.

2. Зав'язка

- Представлення ключових героїв: волонтери, ветеринари, евакуйовані тварини.
- Історії окремих тварин.
- Складності адаптації й догляду.

3. Розвиток дії

- Будні притулку: лікування, грумінг, соціалізація, пошук родин.
- Волонтерство: порятунок.
- Напруга — емоційні точки.

4. Кульмінація:

- Щаслива історія прилаштування за кордон.

5. Розв'язка:

- Меседж надії: «Кожен має шанс на дім».
- Заклик до дії: підтримка притулку, адопція, волонтерство.
- Завершальні кадри — очі тварин, тиша, новий початок.

Драматургічні прийоми:

- **Персоналізація:** використання героїв-тварин з іменами, історіями, характером.
- **Контраст емоцій:** поєднання болю війни і світла нового життя.
- **Хронотоп подорожі:** евакуація — тимчасовий притулок — нова родина.
- **Монологи:** свідчення, що розкривають психологічні глибини.
- **Аудіовізуальна мова:** звуки сирени, шурхіт вольєра, гавкіт собак.

2.7. Технічні та творчі рішення.

У процесі створення фільму «Один шанс на дім» було застосовано низку технічних і художніх прийомів, які допомогли донести емоційну напругу, документальність і щирість історій про тварин, врятованих із зони бойових дій.

Формат та обладнання

Зйомки велися на мобільний телефон із додатковою стабілізацією та мікрофоном, що дало змогу оперативно реагувати на ситуації, особливо під час зйомок евакуації або спілкування з волонтерами. Обране співвідношення сторін — 16:9, роздільна здатність — 1080p.

Кольорове рішення

У фільмі переважає натуральна кольорова гама, з акцентом на теплі тони в епізодах, де тварини отримують догляд або новий дім. Частина кадрів із евакуації

або спогадів — у чорно-білому виконанні (як на кадри з BBC), щоб передати драматичність і посилити емоційне сприйняття.

Монтаж

Монтаж побудований на контрасті: сцени евакуації та порятунку змінюються спокійнішими кадрами з притулку, що створює емоційні хвилі. Використано нарізки інтерв'ю, архівні відео та реальні діалоги, збережені у вигляді субтитрів.

Звукове оформлення

У фільмі звучать реальні звуки притулку (гавкіт, голоси, рух), а також використано лаконічну інструментальну музику, яка не перевантажує, а підтримує настрій. Звукові акценти розставлено для підсилення драматичних моментів.

Титри та шрифт

Назва фільму оформлена шрифтом типу машинопису, що асоціюється з правдивістю та простотою. Такий шрифт підкреслює документальний характер фільму й емоційну щирість.

Візуальні прийоми

- Крупні плани тварин — для персоналізації історій, глядач бачить очі, емоції, дотик
- Плавні переходи між сценами
- Архівні фрагменти із джерел, як-от BBC, використовуються із зазначенням авторства, щоб показати масштаб ситуації

Монтаж і структура наративу

Фільм побудований за кільцевим принципом: він починається і завершується подібним візуальним рядом — поглядом тварини, що чекає на дім. Це створює емоційне замикання й символізує коло надії.

У монтажі використовувалися:

- динамічні склейки — для сцен рятування;
- довші план-секвенції — для сцен у притулку;

Хронологія частково зміщена: на початку — драматичний момент, далі — повернення до початку історії, розвиток, розв’язка.

2.8. Висновок.

У результаті проведеного дослідження було всебічно проаналізовано соціальну, гуманітарну та культурну значущість документального фільму «Один шанс на дім», що розглядається як не просто аудіовізуальний твір, а як інструмент суспільного впливу. Стрічка піднімає актуальні для сучасної України теми, зокрема проблему безпритульних тварин, зростання якої особливо загострилося у зв’язку з війною, евакуаціями, руйнуванням домівок, а також знищенням звичних механізмів піклування про домашніх улюбленців. Через глибоку емпатію та живу взаємодію з героями фільму, глядач занурюється у реальні життєві історії — як тварин, так і людей, що стали рятівниками для них.

Фільм виконує функцію соціального дзеркала, через яке глядач має змогу переосмислити власне ставлення до питань гуманності, відповідальності та солідарності. Він показує, що проблема безпритульних тварин — це не периферійне чи другорядне питання, а один із лакмусових папірців морального здоров’я суспільства. Через розкриття людських історій — волонтерів, працівників притулків, лікарів-ветеринарів, звичайних людей, які прийняли рішення прихистити тварину — фільм формує у глядача глибоке емоційне співпереживання, що є ключовим для стимулювання реальних дій.

Центральною локацією фільму став притулок Patron Pet Center, діяльність якого заслуговує на окрему увагу. Заснований як відповідь на гуманітарні наслідки війни, цей центр є не просто місцем тимчасового утримання тварин, а цілісною системою підтримки, яка включає медичну допомогу, психологічну реабілітацію, соціалізацію тварин, а також просвітницьку роботу з громадськістю. Названий на честь пса-сапера Патрона, центр уособлює собою символічний образ захисту, турботи та другого шансу — як для тварин, так і для людей, які беруть участь у цій місії.

Крім того, фільм виконує важливу просвітницьку функцію, доносячи до глядача значення таких понять, як стерилізація, адопція, волонтерство. Завдяки інтерв'ю з фахівцями та практичним прикладам, ці теми подаються не у формі повчання, а через реальні історії змін, що робить послання фільму більш переконливим і близьким до глядача. Такі історії слугують моделями для наслідування, демонструючи, що зміни починаються з особистого вибору кожного з нас.

Документальна стрічка «Один шанс на дім» є прикладом того, як кіномистецтво може бути не лише способом фіксації дійсності, але й потужним механізмом формування суспільної думки, морального зростання та мобілізації громадянської свідомості. Вона не лише розповідає історії, а й створює нові сенси: про доброту, відповідальність, взаємодопомогу, силу емпатії. В умовах війни такі ініціативи мають особливо важливе значення, адже вони нагадують про те, що людяність не втрачає актуальності навіть у найтемніші часи.

Таким чином, дослідження підтвердило, що документальний фільм може бути ефективним засобом не тільки для висвітлення соціальної проблематики, але й для активного впливу на глядацьке мислення, зміну поведінкових моделей та пробудження співчуття, що лежить в основі свідомого й гуманного суспільства.

III. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження». Відомості Верховної Ради України, 2006. №27. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3447-15#Text>
2. Конвенція Ради Європи про захист домашніх тварин (ETS №125). Страсбург, 1987. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a15#Text
3. Офіційний сайт притулку Patron Pet Center — URL: <https://patron.center/>
4. Звіт UAnimals про евакуацію тварин із зони Каховської ГЕС. — 2023. URL: <https://uanimals.org/report/kakhovska/>
5. Історії порятунку тварин під час війни: документальні свідчення волонтерів. // Громадське, 2022. URL: <https://hromadske.radio/podcasts/napulsi-analizuiemo-holovne-na-hromadskomu-radio/vriatuyte-lapky-istorii-tvaryn-iaki-postrazhdaly-vid-viyny>
6. Український ветеранський фонд. Волонтерство в умовах війни: виклики та досвід. — Київ, 2024. URL: <https://veteranfund.com.ua/>
7. American Humane Association. The Bond Between Humans and Animals. — Washington, 2021. URL: <https://www.americanhumane.org/>
8. Berger, John. Why Look at Animals? — London: Penguin Books, 2009. URL: https://www.sas.upenn.edu/~cavitch/pdf-library/Berger_LookAnimals.pdf
9. Nichols, Bill. Introduction to Documentary. — Indiana University Press, 2017. URL: <https://www.jstor.org/stable/j.ctt2005t6j>
10. Розпорядження КМДА про програму регулювання чисельності безпритульних тварин у місті Києві на 2021–2025 роки. URL: https://media-stg.kyivcity.gov.ua/kyivcity/sites/32/21.03/7395_7436.pdf
11. Спогади волонтерів Patron Pet Center, інтерв'ю з координаторами — архів зйомок, 2024–2025 рр. URL: <https://www.instagram.com/p/DJNLUnMMzHs/>

IV. ДОКУМЕНТАЦІЯ

Додаток А

Сценарій документального фільму "Один шанс на дім"

Жанр: Документальний

Тривалість: ~10–15 хвилин

Структура: 3 актова, з емоційною аркою від болю — до надії

ВСТУП (1–2 хвилини)

Картинка:

- Чорний екран. Тиша.
- Хроніка руйнувань. Порожні вулиці. Покинуті тварини на тлі сирен.
- Короткі кадри евакуації. Люди тримають клітки, коробки, обіймають собак.

ОСНОВНА ЧАСТИНА (7–10 хвилин)

Сцена 1: Приїзд у Patron Pet Center

Закадровий голос:

Візуальний образ: Кадри притулку.

«Patron Pet Center — це перший в Україні центр адопції безпритульних тварин, заснований 23 червня 2022 року в Києві. Його створення стало відповіддю на гуманітарну кризу, спричинену повномасштабною війною, яка залишила тисячі тварин без домівок та опікунів».

- Кадри собак і котів — налякані, зіплені лапи, погляд у камеру.

Сцена 2: Щоденна праця

Кадри:

- Годування, чищення, лікування.
- Прогулянки з собаками на повідку.
- Ветеринари, які оглядають поранених тварин.

«Ми не просто годуємо. Ми шукаємо їм нове життя. Шанс»

ЗАВЕРШЕННЯ (2–3 хв)

Сцена 3: Нові домівки

Кадри:

- Тварини в нових домах.
- Відео, яке надсилають нові господарі.

Фінал

Повтор кадру: ті ж самі тварини — вже не налякані, а щасливі.

Підтримай Patron Pet Center. Врятуй життя — дай дім.

(лінки, QR-коди, логотип)

Додаток Б

Живі фото тварин з притулку.

Додаток В

Посилання на документальний фільм «Один шанс на дім».

https://youtu.be/LGjacOje1_c

V. АНОТАЦІЯ

Документальний фільм «Один шанс на дім» присвячений темі порятунку тварин під час повномасштабної війни в Україні та самовідданої праці людей, які попри небезпеку евакуюють, лікують і знаходять дім для тих, хто не може захистити себе сам.

Фільм досліджує глибокий зв'язок між людиною і твариною в умовах катастрофи, демонструючи, як любов, відповідальність і гуманність стають джерелом сили навіть у найтемніші часи. Через історії волонтерів, ветеринарів та працівників притулків розкривається ширший контекст війни, де поруч із людськими втратами існують і невидимі страждання братів наших менших.

Метою фільму є не лише збереження пам'яті про реальні події та героїв, але й формування суспільної свідомості щодо важливості гуманного ставлення до тварин. Авторка порушує питання відповідальності, емпатії та морального вибору, пропонуючи глядачеві замислитися над тим, хто насправді потребує порятунку — ми чи вони.

Фільм створено на основі реальних подій, польових зйомок у притулках та інтерв'ю з очевидцями. Його формат поєднує репортаж, візуальну спостережливість і художню рефлексію.

ANNOTATION

The documentary film “One Chance for a Home” is dedicated to the theme of rescuing animals during the full-scale war in Ukraine and to the selfless efforts of those who, despite the danger, evacuate, treat, and find homes for those who cannot protect themselves.

The film explores the profound bond between humans and animals in times of catastrophe, showing how love, responsibility, and humanity become a source of strength even in the darkest moments. Through the stories of volunteers, veterinarians, and shelter workers, the film reveals a broader context of war—where, alongside human suffering, there is invisible pain endured by our four-legged companions.

The goal of the film is not only to preserve the memory of real events and heroes but also to raise public awareness about the importance of humane treatment of animals. The author addresses issues of responsibility, empathy, and moral choice, inviting viewers to reflect on who truly needs saving—us or them.

The film is based on real events, field footage from shelters, and interviews with eyewitnesses. Its format combines reportage, visual observation, and artistic reflection.